

בש"פ 2393/20 - מדינת ישראל נגד פלוני

איסור פרסום

בבית המשפט העליון

בש"פ 2393/20

לפני:

כבוד השופט א' שטיין

העוררת:

מדינת ישראל

נגד

המשיב:

פלוני

ערר לפי סעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי
(סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, על
החלטה שניתנה ביום 2.4.2020 על ידי בית המשפט
המחוזי ירושלים (השופט א' דראל) במ"ת
10877-06-19

תאריך הישיבה:

ט' בניסן התש"ף (3.4.2020)

בשם העוררת:

עו"ד שרית משגב

בשם המשיב:

עו"ד קובי קמר

החלטה

1. ערר זה תוקף את החלטתו של בית המשפט המחוזי ירושלים (השופט א' דראל), אשר ניתנה ביום 2.4.2020 בת"פ 10877-06-19, ואשר אפשרה למשיב לחזור אל ביתו בביתר עילית חלף חלופת המעצר בה שהה עד היום.

2. חלופת מעצר זו נקבעה בגדרו של תיק פלילי שבו המשיב הואשם ואחר כך הורשע בעבירות מין חמורות: 3 עבירות של מעשים מגונים בבת משפחה קטינה. עבירות אלה כללו נגיעות באיבר מינה של אחותו, בת השמונה (להלן: האחות), בהיותו בן 17 בזמן ביצוע המעשים. במסגרתה של אותה חלופת מעצר נקבע, כי המשיב יתגורר בביתם של סבו וסבתו, שבעיר בית שמש, עד לגמר משפטו.

3. הסיבה שבעטיה החליט בית משפט קמא להתיר למשיב לשוב לבית הוריו, בו מתגוררת אחותו, קורבן העבירות, יחד עם בני משפחה אחרים ובכללם בת צעירה אחרת, היא מגפת הקורונה: סבו וסבתו של המשיב חוששים מההידבקות בנגיף, בהיותם אנשים מבוגרים הנמצאים בקבוצת סיכון, ואינם מוכנים שהמשיב יוסיף להתגורר עמם. מטעם זה הגיש המשיב לבית משפט קמא בקשה לעיון חוזר בחלופת מעצרו, שבמסגרתה ניתנה ההחלטה מושא הערר.

4. בהחלטתו בבקשה זו קבע בית משפט קמא כי בנסיבות חריגות שנוצרו אין מנוס ממתן היתר למשיב לחזור לבית הוריו בו מתגוררת האחות. החלטה זו ניתנה חרף החששות מפני המהלך אשר הובעו על ידי שרות המבחן, והסתמכה על הצהרות המשיב, על הצהרותיה של אמו וכן על הצעת המתווה לשובו של המשיב לבית הוריו, שבאה מפיה של מטפלת פרטית הדואגת לצרכיה הנפשיים של האחות. לפי מתווה זה, האחות תישן בחדר עם אם המשפחה ואב המשפחה ישגיח על המשיב, יחד עם האם. בית משפט קמא השתכנע כי אין מנוס ממהלך זה, למרות שסבו וסבתו של המשיב אינם סובלים מסימפטומים בריאותיים שיכול שיהיו מזוהים עם הנגיף – זאת, מאחר שלא נמצאה דרך אחרת לקיים את חלופת המעצר מחוץ לבית הוריו של המשיב. בית משפט קמא ציין בהחלטתו, כי משפחת המשיב עשתה מאמצים למצוא עבורו מגורים חלופיים, אך הדבר לא עלה בידה מאחר שלא נמצא בן משפחה כלשהו שיכול ומסכים לארח את המשיב בביתו בתקופה קשה זו.

5. המדינה טוענת כי החלטה זו שגויה וכי עלי לתקנה באופן שיחזיר את חלופת המעצר ששונתה כאמור על כנה. במסגרת זו, מפרטת המדינה וטוענת כי בית משפט קמא שגה כאשר העדיף להגן על סבו וסבתו של המשיב מפני הסיכון הבריאותי הנשקף מנגיף הקורונה על פני הסיכון שנשקף לאחות המשיב וכן לאחות אחרת שגרה באותו בית. כמו כן טוענת המדינה, כי בית משפט קמא לא נתן משקל הולם לשיקומה הנפשי של האחות, שלדעת שרות המבחן עלול להיעצר עם חזרת המשיב לבית הוריו. המדינה מדגישה כי הינה מוכנה לכל חלופת מעצר אשר תתקיים מחוץ לבית הוריו של המשיב, בו מתגוררת האחות, כאשר היא נסמכת על חוות הדעת המקצועיות של שירות המבחן. במסגרת זו, טוענת המדינה כי אף בהתחשב במציאות הקשה שבה אנו חיים כעת, המשיב ומשפחתו לא עשו די כדי למצוא עבורו מגורים חלופיים.

6. מנגד, טוען המשיב כי הוא נמצא במצב קשה עד בלתי אפשרי שבו יש להתחשב – זאת, במיוחד במצב החרום שבו אנו מצויים ובשים לב לכברת הדרך שהוא עבר לקראת שיקומו. המשיב מדגיש, כי עניינו חוסה בצלו של חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971, וכי בית משפט קמא הפעיל במקרהו שיקול דעת אינדיווידואלי כמצווה באותו חוק. לטענתו, שיקול דעת זה הופעל כהלכתו ואין כל עילה להתערב בו. באשר לסיכונים לאחותו ולאחות אחרת – לדבריו, מדובר בסיכונים תאורטיים גרידא, בעוד שסיכוני הבריאות הנשקפים לסבו ולסבתו מנגיף הקורונה הינם ממשיים ואף חמורים.

7. לנוכח נסיבותיו המיוחדות של המקרה דנן, התרתי לאם המשיב להוסיף מספר מילים משל עצמה. לדברי האם, היא, בעלה והמטפלת הפרטית יוכלו להגן על האחות וילדיהם האחרים מפני כל ניסיון לפגוע בהם, אם חלילה הדבר יעלה במוחו של המשיב; וכי בידם לפקח על מעשיו של המשיב פיקוח הדוק. האם הוסיפה ודיברה על הקושי למצוא דיור חלופי עצמאי עבור המשיב. כמו כן ציינה האם, כי המשיב עדיין איננו מסוגל להכין לעצמו אוכל, למרות היותו קרוב לגיל הבגרות; וכי בנסיבות הקיימות אין בידה לדאוג לכלכלתו מחוץ לביתה. האם הוסיפה וציינה בפניי כי מעשי העבירה שהמשיב ביצע באחותו לא היו מאד חמורים ונעשו מתוך סקרנות מינית, פסולה ככל שתהיה.

8. סבורני כי דין הערר להתקבל. הנטל להציע חלופת מעצר נאותה שהולמת את נסיבות המקרה ומגדרת מפני הסיכונים הרלוונטיים הוא נטל של המשיב, ולא של המדינה. יודגש, כי על מקרהו של המשיב חלה חזקת המסוכנות אשר מטילה עליו נטל זה חרף היותו קטין בזמן ביצוע המעשים (ראו סעיף 21(א)(1)(ג)(5) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, וכן את החלטת השופטת א' חיות (כתוארה אז) בבש"פ 4721/06 מדינת ישראל נ' פלוני (7.6.2006)). חזקה זו לא מצאה את ביטוייה בהחלטה קמא, כמו גם העדר הוכחה שהמשיב ומשפחתו עשו את כל שלא ידם כדי למצוא עבורו מגורים חלופיים, דוגמת חדר או דירה קטנה שניתן לשכור בעיר בית שמש בה, כאמור, מתגוררים סבו וסבתו. לזאת אוסיף, כי התרשמתי שאם המשיב מבקשת לגונן עליו - דבר שמטיל ספק בהיותה של חלופת המעצר בביתה חלופה הולמת.

9. אינני מקבל את טענת המשיב כי הסיכון שנשקף ממנו לאחותו הינו תאורטי. אכן נראה, כי סיכון זה איננו גדול בנקודת הזמן הנוכחית, אך אי אפשר עדיין להתעלם מקיומו נוכח האמור בחוות הדעת של שירות המבחן. זאת ועוד: במסגרת ניהול סיכונים שבו עסקינן, שלומה הפיזי והנפשי של נפגעת העבירה לעולם עדיף על חירותו של עבריין המין שכבר נמצא חייב בדינו. סבורני כי בית משפט קמא לא נתן משקל הולם לשיקול חשוב זה בהחליטו כפי שהחליט. כמו כן, אינני שותף לסברה כי אי-היענות לבקשת המשיב כופה על סבו ועל סבתו לארחו בביתם בימי קורונה הקשים. אם אין בידי המשיב להציע חלופת מעצר הולמת - בשים לב לכך שהמדינה, בהגינותה, מסכימה לכל חלופת מעצר שמחוץ לבית הוריו - אזי לא יהא מנוס ממעצרו עד תום משפטו מאחורי סורג ובריח. אחרי הכל, המשיב מתקרב לגיל 18 והוא ביצע את העבירות בהן הוא נמצא אשם בהיותו קרוב לבגרות.

10. סוף דבר: הערר מתקבל וההחלטה קמא מתבטלת בזאת.

ניתנה היום, ט' בניסן התש"פ (3.4.2020).

ש ו פ ט